

Závěrečná zpráva projektu

název projektu:

reprízování inscenace ...because of Alma ve Venuši ve Švehlovce

údaje o příjemci:

BodyVoiceBand, z.s.

IČO: 01348311

sídlo: Újezd 391/41, Praha 1, Malá Strana, 118 00

účel použití dotace:

umělecké honoráře a technické zabezpečení

místo a termín realizace:

1. 1. 2024 - 31. 12. 2024

Venuše ve Švehlovce

počet účastníků: 12

stručný popis realizace:

...because of Alma

Hudební nadání a šťastné dětství ve významné hudební rodině, dokonce i sňatek s geniálním muzikantem – to vše se zdálo předurčovat vynikající houslistce Almě Rosé bohatý a úspěšný život, jehož hlavní osou zůstane provždy hudba. To jediné zůstalo: hudba. Vše ostatní bylo rozmetáno.

Příběh dcery vídeňského houslisty Arnolda Rosé a neteře Gustava Mahlera v sobě zahrnuje nejen všechny nepochopitelné a děsivé zvraty evropských dějin první poloviny 20. století, ale i otázku jakou sílu má v lidském životě hudba.

Na jevišti se setkávají skvělé hudebnice smyčcového souboru Alma Ansámbli a tři herci. Autorkou dramatického textu je scénáristka a dramaturgyně Martina Kinská, která má se zpracováním podobných témat mnoho zkušeností a její divadelní scénáře získaly několik ocenění.

Scénář: Martina Kinská

Režie: Jaroslava Šiktancová

Hudební režie: Silvie Hessová

Pohybová spolupráce: Eliška Vavříková

Produkce: Barbara Tůmová, Helena Bartošová, Anna Burianová

Účinkují: Anna Brousková, Antonie Formanová, Vojtěch Bartoš

Alma Ansámbli a jeho hosté: Silvie Hessová, Martina Bačová, Hana Baboráková, Věra Binarová, Kateřina Lískovcová, Hana Kubisová, Judita Škodová

naplnění cíle záměru:

Cíl projektu byl naplněn, v prostoru Venuše ve Švehlovce jsme odehráli celkem 4 vyprodané reprízy inscenace ...because of Alma v termínech 19. a 20. 4. a 20. a 21. 5. 2024.

zhodnocení využití dotace:

Projekt byl spolufinancován nejen MČ Praha 3, ale také Magistrátem HI. města Prahy a MKČR. Dotace byla využita na um. honoráře a technické zabezpečení všech představení. Celkové náklady na projekt činily **155 511 Kč**.

Mediální ohlasy projektu:

„Inscenace přibližující život (a smrt) vídeňské houslistky a dirigentky Almy Rosé je jednoznačným úspěchem této scény. (...) **Antonie Formanová** výborně vystihla dychtivost i jistou naivitu mladé dívky, která dospěla v hrdou, nezávislou, svobodnou ženu. (...) **Anna Broušková** kreslí Almu jako ženu, která se sice cítí ohrožená, ale o to urputněji usiluje o život svůj i svých blízkých. I za cenu vlastní tvrdosti. (...) Broušková výborně zpívá, při její závěrečné písni zpívané a capella se derou slzy do očí. Více než důstojným partnerem je oběma herečkám **Vojtěch Bartoš**, který ztvárnil všechny mužské role – otce Almy, jejího muže, Fredyho Hirsche v lágru i hubbymilovného Doktora smrti Mengeleho. Obdivuhodně se proměňuje v jednotlivé charaktery, kterým dodává lásku, obavy, lhostejnost i necitelný chlad.”

- Alena Sojková, Klasikaplus.cz

zdroj: <https://www.klasikaplus.cz/reflexe-2/item/8903-boj-o-zivot-se-neprohrava-diky-hudbe>

“...because of Alma je další mimořádnou inscenací režisérky Jaroslavy Šiktancové a jejího múzického souboru. Je svědectvím nejen o kruté době a moci umění, ale i o tom, že silný příběh v kvalitním uchopení je stále základem dobrého divadla.”

- Radmila Hrdinová, Novinky.cz

zdroj: <https://www.novinky.cz/clanek/kultura-recenze-jenom-ty-hudba-a-smrt-40429655>

“Když se hraje o život. Příběh houslistky Almy Rosé probouzí emoce ve Venuši ve Švehlovce.”

- Michaela Sikorová, i-divadlo.cz

zdroj:

<https://www.i-divadlo.cz/zpravy/kdyz-se-hraje-o-zivot-pribeh-houslistky-almy-rose-probouzi-e-moce-ve-venusii-ve-svehlovce>

“Punkové prostředí hostilo vskutku výjimečné umělce. Hudba a herecké výkony prolínají natolik, že nevíte, zda jste se ocitli v divadle nebo na sofistikovaném koncertě špičkově prezentované vážné hudby.”

- Heidi Johanna Vacek, muzikantiakapely.cz

zdroj:

<https://muzikantiakapely.cz/magazin/alma-rose-divadelni-predstaveni/?fbclid=IwAR16ujvY9RcSvvCzPju3RL7Ty6h8P2UdpdueJTS7bvvy6ffCVDTe0mrkvW0w>

“Těsné sepjetí malého (co do času, počtu herců i např. výpravy) činoherního kousku právě s hudbou, činí z inscenace BodyVoiceBandu výrazný projekt, který by bylo škoda minout.”

- Iva Bryndová, i-divadlo.cz

zdroj: <https://www.i-divadlo.cz/divadlo/bodyvoiceband/because-of-alma>

SVĚT MLADÝCH

Portrét k filmu
Hranice lásky.

NEJVÍC ZATÍM HRAJU V HISTORICKÝCH FILMECH. A DOZVÍDÁM SE DÍKY TOMU SPOUSTU INFORMACÍ

text: Jan Januš, foto: Michael Lozano, Richard Klížník, Lucie Urban, Fabiana Mertová, Aero, Bontonfilm

Herečka Antonie Formanová přidává do své řady filmových historických postav aktuálně i jednu velice výraznou divadelní, a to v představení ..because of ALma. V neúspěšném prostředí Venuše ve Švehlovce se proměňuje ve velký meziválečný talent, houslistku a dirigentku Almu Rosé, kterou nacisté uvěznilí v koncentračním táboře Osvětim, kde následně vedla tamní dívčí orchestr a v roce 1944 za ne zcela jasných okolností zemřela.

20 MLADÝ SVĚT | ČERVENEC 2023

20-21 | 100

ČERVENEC 2023 | MLADÝ SVĚT 21

V představení „because of Alma hraje houslistku **Almu Rosé**, která v poslední etapě svého života vedla **Osvětimský divčí orchestr**. Musím říct, že já jsem si chvílemi opravdu připadal, jako bych se na to, co se v Osvětimi děje, skutečně díval. Jaké pocity míváte po představení?

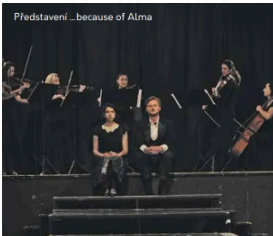
Je pravda, že to ze sebe ještě chvíli setřesávám. Myslim, že se všichni, kteří v tom představení hraje, chvílemi dojmáme. Ale taky jsem zjistila, že tím, že jsme všichni pořád na scéně a musíme se sebrat i s živým orchestrem, tak ta atmosféra na mě naplno padá až po představení, třeba když se potkám s kámožkami, kteří se byli podívat.

Znalá jste osudy Almy Rosé už dříve?

Přiznám se, že neznala. Postupně jsem se o ni začala dozvídat během zkoušek a čtení textu a stálo se o ni dozvídat více. Především díky Silvi Hesseové, která s projektem přišla, a Martině Kinské, která napsala text. Mají o Almu životě velký přehled, i o té době, a zásobují nás zajímavostmi a fotografiemi. A tak se s ní stále seznamuji, vždycky mě něco překvapí.

Alma Rosé hraje od 13 let do její smrti v koncentračním táboře Osvětim v 37 letech. Jaké tohle pro vás ve vašem věku je?

Moc mi v tom pomáhá Anička herečka Anna Brousková, která ztvárňuje Almu Rosé v jejím pozdějším věku, s Antonín Formanovou jsou na jevišti i současně – pozn. red.), která mi dává předobraz Almy, k němuž chci dojíti. Má to o něco těžší, její linka se odchylá pouze v koncertním táboře, mám pocit, že je snadnější se nějak posouvat věkem než jen samotnými okolnostmi a vnitřním nastavením.

22 MLADÝ SVĚT | ČERVENEC 2023

rozdílné názory. A tohle Okupace v takové vtipné satire pojmenová.

A nakolik je pro vás důležité, aby právě projekty, jimž se věnujete, měly takový přesah a otevřely témata se společenským významem?

Vždycky je to pro mě důležité. Zároveň ale vím, jak to vnímá okolí umělců mají potěhu se vyjadřovat (smích). Snažím se ty věci vnímat spíše obecně, a když se odrazí v práci, kterou zrovna dělám, jsem ráda, že to tak je. Jsou filmy, které fungují pořád i teď, a jsou staré několik let. Film nebo představení zkrátka dokáže mít tuhle schopnost, hodnotu navíc, a přetrvávat do dalších let a é. Některá témata jsou pořád aktuální, i když to zrovna nevypráví. Objeví se zase o něco později, třeba s jinými emocemi a kontextem, a to mi přijde důležité. Zatím mám nejvíce zkušenosti s historickými filmy, sama nevím proč, i když mi pár lidí řekli, že to je můj vzhledem. A právě historické filmy se nejvíce dotýkají i současnosti.

Historie vás zajímá?

Zajímá. Přiznám se ale, že jsem na gymnplu měla s dějepisem trochu problém, jestli to tak mohu říct (smích). Ne že by mě ne bavilo, ale ty informace do mě nějak nešly. A tak se to mnohdy dozvídám teď, když točím ty filmy. A je to pro mě vlastně skvělý zdroj informací (smích).

Zmínil jsem českého lva. Jak to vnímáte teď, s určitým odstupem? Je to něco, co vám pomohlo a pomáhá v další kariéře, nebo naopak přišel moc brzy a může tak být v tomto ohledu zatěžující?

Tak trochu obojí. Český lev člověku určitě pomáhá, více se zviditelní, neznamená to ale, že by se najednou ocitl na vrcholu kariéry. Stránil si ale toho ocenění vážím a v ten moment to pro mě byla neuvěřitelná událost, kterou jsem opravdu nečekala. Jsem za to vděčná, posunulo mě to i v mém osobním sebeuvědomění se. Řekla jsem si: Jsem v tomhle bodě, což je hustý, tak to teď můžu? A tak jsem si dala možnost pracovat i na svých projektech a také si ty projekty vybrat. Český lev mi tak přišel trochu sebevědomí (smích).

Vrátím se ještě k Almě Rosé a dovolím si se tak rovněž dostat k vašim předkům, máte v tomto ohledu totiž leccos společného. Alma byla na začátku kariéry vnímána jako dívka ze slavné rodiny, jako neteř Gustava Mahlera a příbuzná řady dalších hudebních osobností...

Pardon, že vás přerušuji, ale jak říkáte, ve hře mám monolog: Jsem dcera... a jsem křovítko... a jsem

Národnější pro mě bylo hrát třeba různé vztahové peripetie v té dospělejší fázi. Ke každému muži měla jiný vztah, s každým byla jinou dobu, s každým se loučila v jiné situaci a v jiném životním období. My to tu ztvárňujeme pokaždé ve stejné dvojici spolu s Vojtou Bartošem. To pro mě bylo o něco těžší.

Jaké to je, když jste na jevišti dvě v jedné roli?

Je znát, že Almu hraje každá jinak. Anička je v tomhle projektu mnohem děle, byla do něj daleko více zahleděná. Má oslovila režisérka Jarka Šiktancová, dostávala jsem se k tomu všemu později. Byla jsem tak i opatrnější. V té hře jsme tak trochu proti sobě, postupně se potkáváme a obě si bereme něco od té druhé. Když jsme začínali zkoušet, hledali jsme s Jarkou hlavně míru herectví, jak Almu vůbec pojímout, každá jsme měla na začátku trochu jiný přístup. Postupně jsme tak hledaly společnou linku Almy, to mě hodně bavilo. Chvíli jsme zkoušeli i tak, že jsme obě hrály tu opačnou stranu, ale to nám nevydrželo.

Představení hraje ve Venuši ve Švehlovce, poměrně netradičním divadelním prostoru, byť pro tuhle hru skvěle funguje...

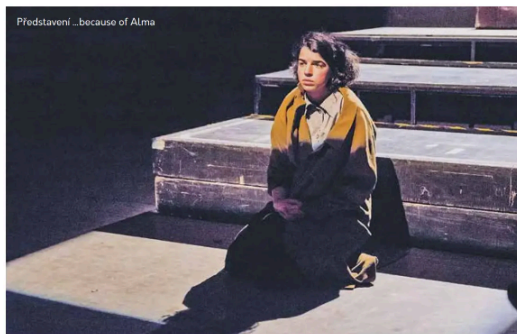
Říká to větní divákovi, že to prostě přidává tomu celému neskončenému atmosféru. Když jsem tu už hrála, ten prostor na mě házel takovou zvláštní deku. Což se pro tuhle téma vlastně hodí, je to skutečně těžká věc. Ten prostor není úplně nejlépe rekonstruovaný, je tu zvláštní akustika, což je zase těžší pro hudebnice, nějak se do něj nepřiklopat. Ale našli jsme cestu, jak to společně být a jak tu pracovat, a to až tak, že se to odráží na finálním výstupu.

Diváci sedí po stranách, nejsou tak před vámi, jak je v divadle obvyklé. Jaké je tohle?

Ještě jsem v takovém formátu nehrála, ale je to pro mě zajímavý faktor, co se týče třeba hraní. Nehrajete totiž jen na jednu stranu jako obvykle. Má to samozřejmě své výhody i nevýhody. Mám to například pomáhá v tom neupínat se na jeden bod, ale rozehrávat na obě strany a na celou dělnu. Není to jednoduché, ale už mám vyčtyaná místa, kdy mám čas si prostor, ve kterém se vlastně pohybují, i uvědomit a užít si ho hlavně.

V představení máte také scénu, kdy se díváte vyzložené do diváků a pozornost si je prohlížíte, tělesně člověka po člověku. Není tohle pro vás zerměňující?

Jojojo. Ale mám malou výhodu, kterou vám můžu prozradit (smích). Spátne vidím na dálku, zadní tvář už tolik nevidím. Zároveň mi to ale hodně pomáhá,

protože popisují honosný koncertní sál, kde mě čeká koncert, a Venuše je tomu spíše opakem. Diváky musím alespoň očima vylákat do toho prostoru se zlatem a velkými lustry. Ale když vidím v tom publiku známé tváře, trochu s tím opravdu bojuju. Pokud je vidět moje reálná nervozita, tak to tak nevadí, protože Alma je v tu chvíli nervózní také.

Naopak, zvládáte to skvěle.

Děkuju. Snažím se a taky je to moje práce (smích).

Jak vás baví propojení hudby a činohry? Předpokládám, že takhle intenzivně jste to ještě nezažila...

ČESKÝ LEV ČLOVĚKU URČITĚ POMŮŽE, VÍCE SE ZVIDITELNÍ, NEZNAMENÁ TO ALE, ŽE BY SE NAJEDNOU OCITL NA VRCHOLU KARIÉRY. STRÁŠNĚ SI ALE TOHO OCEŇENÍ VÁŽÍM.

Ne, a byla to jedna z věcí, které mě na téhle práci lákaly. Projekty Jarky Šiktancové i BodyVoiceBandu znám z předchozích let a vždy mě fascinovalo, jak to umí čiliové propojit. Hudba je v tomhle představení nádherná. Ale hudba a divadlo, to jsou rozdílné světy, stále tak ještě pracujeme na tom, aby si všechno co nejvíce sedadlo a abychom se všichni uměli poslouchat. Protože koncert probíhá jinak než divadelní představení. V tom musíme být neustále koncentrovaní, aby se nepromanili nárazku. Na koncertě dýchá jít, a pak zase čekáte, až bude váš další výstup a to mezi tím už pro vás třeba nemusí být tak důležité.

K tomuhle rozhovoru jsme se potkali hned po představení. A napadá mě, že je to tak trochu podobná situace, jako ve filmu Okupace, za který jste dostala Českého lva a kde také jete po představení za jeho režisérem, kterého hrál Martin Pechlát...

... (smích) To je pravda...

Jak na tehle film vzpomínáte? Co pro vás znamená?

Nedávno jsem ho po delší době viděla, na festivalu v Brněních, kam jsem ho jela uvést. Musím říct, že mám strach velké štěstí na projekty, které jsem dělala. Za všemi si stojím a myslím, že jsou povedené. Okupace funguje i v téhle době jako naše zrcadlo, vzhledem k válce na Ukrajině jsme se jako národ spojili, snažíme se pomoci a zapojit se, zároveň ale byly situace, kdy jsme stáli oca, nebo alespoň měli

NIKDY JSEM SE RADŠI NEDOPTÁVALA, JESTLI SI MĚ VYBRALI KVŮLI JMĚNU. ALE DOUFÁM, ŽE VE VĚTŠINĚ PŘÍPADŮ TO BYLO ASPOŇ Z NĚJAKÉ ČÁSTI MNOU.

vnučka..., tak je to skoro mé osobní prohlášení. Nejvíce se v tom s Almuo protínáme, to máte pravdu. Zároveň se ale trochu milíme v tom, že ona teprve dochází k momentu, kdy zjistíte tu sílu a výhody, co to přináší, kleslo já jsem se tomu od začátku spíše lehce vyhýbala. Ne ze studu, jako spíše z nějaké pokory. Ale na zkoušce jsme si z toho dělali srandu. Ano, já jsem vnučka Miloše Formana... dcera Petra Formana atd. ... (smích).

A jaké to je, jmenovat se ve filmovém nebo herečtém světě Formanová?

No... (smích). Takhle vám to řeknu, už tam to jméno bylo (smích). Nese to výhody, které člověk nemůže přehlížet, protože když o tom lidé vědí, tak to vnímají. Nikdy jsem se radši nedoptávala, jestli si mě vybrali kvůli jménu. Ale doufám, že ve většině případů to bylo aspoň z nějaké části mnou. Spíš vždycky děkuju za tu dobrou pádu a stopu, po které můžu jít a tvořit vedle ní tu svou.

Vy sama jste už režiovala jeden krátký film nazvaný Martin. Viděl ho váš dědeček, pan Miloš Forman?

Neviděl... Ale vlastně ho mohl vidět... Je z roku 2016, dělala jsem ho ve druháku nebo ve třetáku na gymnplu. Lidem jsem ho ale moc neukazovala. Ne, že by byl špatný, byla to zajímavá zkušenost a bylo to v období, kdy jsem zvažovala, že se přihlásím na FAMU. Před dědečkem jsem ten film asi zmiňovala, spíš jsem ale měla potřebu dopřít se ho na různé režisérské věci. Ten film byl pro mě spíš stresující, nebyť lidi kolem, nedala bych to dohromady. Ale teď jsem měla možnost spolupracovat představení v Divadle Disk, v rámci svého magisterského studia. To byla také velká zkušenost.

